E-post: post@bivdu.no.
Org.nr. 992 876 875

Kontaktperson:
Inge Arne Eriksen, tel. 915 20 202

Besøk- og kontoradresse:
Kunnskapsparken, Markedsgt. 3,
9510 ALTA
Postadresse:
Rødsvingelveien 35, 9516 ALTA

Fiskeridirektoratet

Postboks 185 Sentrum

5804 BERGEN

Vår dato: 02.11.2026

Behandlet den 01.11.2026

Deres dato. 22.09.2026

Deres ref.: 26/27123

Sak 30/2026 Reguleringsmøtet - Miljømessige hensyn i fiskeriene og i bruk av fjordenes- og kysten ressurser og areal.

Miljømessige hensyn I fiskeriene og i bruk av fjordenes- og kysten ressurser og areal.

Til Fiskeridirektoratet og ansvarlige myndigheter. Dette er et forslag til felles opprop, lagt fram for tilslutning fra Bivdu, Naturvernforbund i Finnmark og Natur og ungdom.

Vi krever en ny forvaltningsmodell som bygger på lokalbefolkningens tradisjonelle bruk og Finnmarkskommisjonens rettighetsavklaring for Tanafjorden. Bivdus konsultasjonsrettigheter skal respekteres, og konsekvensene for sjøsamisk kultur og næring må synliggjøres.

Vi vil redusere drivstofforbruket per kilo fangst, erstatte drivstoffkompensasjon med støtte til grønn teknologi og styrke vernet av fjordene mot gruveavfall, skadelige oppdrettsutslipp og ødeleggende inngrep.

Vi står sammen om et grønt skifte i fiskeriforvaltningen. Fiskebestander, fjordmiljø, sjøsamiske rettigheter og levende kystsamfunn må prioriteres. Vi krever en sterkere fjord- og kystflåte, mer selektivt fiske og en rettferdigere fordeling av fiskeressursene.

Felles oppsummering

Bakgrunn og prinsipper

Torskekrisen, presset på fjordøkosystemene og svekket lokal verdiskaping krever etter vårt syn en fiskeriforvaltning som prioriterer biologisk bærekraft, selektive redskap og levende fjord- og kystsamfunn. Fiskeressurser må forvaltes slik at de gir varig avkastning, og ikke ved at umoden fisk og sårbare leveområder belastes på bekostning av fremtidig høsting.

Befolkningen i sjøsamiske områder må sikres rett til fiske uten økonomiske adgangskrav og reell mulighet til å leve av fisket. Myndighetene må utrede og synliggjøre konsekvensene av reguleringer for samisk kultur og næring, jf. havressurslova § 7 bokstav g, Deltakereloven § 21 siste ledd og respektere konsultasjonsreglene i sameloven kapittel 4.

1. Trålpolitikk, ressursfordeling og kystflåte

Trålstigen, kvotekonsentrasjon og økende fartøystørrelser bidrar etter vår vurdering til å svekke kystsamfunnenes tilgang på råstoff og arbeidsplasser. Fisket må i større grad innrettes mot selektiv fangst, vern av ungfisk, ferskleveranser og lokal bearbeiding. Styrking av fjord- og kystflåten og kystfiskekvoten og åpen gruppe må økes gjennom redusert trålkvote (pliktkvoten i trålnæringen) og stans i ytterligere kvotekonsentrasjon.

2. Drivstoff, klima og grunnrente

Klimapolitikken i fiskeriene må måles blant annet ved drivstofforbruk per kilo landet fisk. Vi viser til Gunnar Albums notat fra 2008, der fabrikktrålere i den undersøkte perioden brukte over tre ganger så mye drivstoff per kilo torsk som de minste fartøyene. Tallene gjelder historiske år og må ikke presenteres som dagens målinger. Drivstoffkompensasjon bør avvikles til fordel for målrettet støtte til energieffektivisering og grønn teknologi. Når fangst per innsats synker og kostnadene øker, svekkes også grunnrenten og samfunnets langsiktige avkastning av ressursene.

3. Fjordmiljø, koraller og forurensning

Trålpåvirkning, oksygenmangel og utslipp fra oppdrett må vurderes samlet i sårbare fjorder. Vi er særlig bekymret for kaldtvannskoraller og impregneringsstoffer som kobberforbindelser, tralopyril og sinkpyrition. Forvaltningen må dokumentere miljøvirkninger, beskytte korallområder og forby skadelige impregneringsmidler. Alle tre organisasjonene (Naturvernforbundet, Bivdu og Natur og Ungdom) foreslår forbud mot dumping av gruveavfall i fjorder, med særlig henvisning til Førdefjorden og Repparfjorden.

4. Oppdrett og bærekraftig fôr

Tanafjorden fremheves som en sjøsamisk fjord uten oppdrett. Vi krever forbud mot åpne oppdrettsmerder i hele det sjøsamiske området innen 2030, og i fremtiden er det et minstekrav om at 90 prosent av oppdrettsfôret skal produseres av norske ressurser innenfor bærekraftige høstingsgrenser. Dette er politiske krav, ikke gjeldende regelverk.

5. Sjøsamiske rettigheter og fjordforvaltning

En ny forvaltningsmodell skal ta utgangspunkt i Finnmarkskommisjonens rettsavklaring for Tanafjorden og legge vekt på lokalbefolkningens tradisjonelle bruk, biologisk bærekraft, samfunnsansvar og lokal verdiskaping. Bivdus konsultasjonsrettigheter må respekteres og praktiseres. Fjordlinjenes formål må ivaretas, og forvaltningens praksis med midlertidige forskrifter som åpner fjordene - på kort varsel - bør avvikles.

6. Tradisjon, næring og kulturarv

Stedegen, tradisjonell og bærekraftig høsting av marine ressurser må styrkes. Det bør legges til rette for økt tørrfiskproduksjon og arbeidet med å få tørrfisktradisjonene inn på UNESCOs kulturarvlister bør støttes, og varsles til Kulturdirektoratet.

Samlet kravliste til reguleringsmøtet

1. Redusere trålkvoten, styrk kystflåten og kystfiskekvoten, og prioriter selektive redskap som skåner ungfisk og havbunn.

2. Stans videre kvotekonsentrasjon og prioriter ferskleveranser og lokal foredling.

3. Legg drivstofforbruk per kilo fangst til grunn for klimapolitikken; avvikle drivstoffkompensasjonen og innfør støtte med større andel av kvotene til grønnere fangstmetoder og teknologi (eks. bruk av torske- og reketeiner).

4. Sikre sjøsamiske fiskerettigheter og gjennomfør reelle konsultasjoner med Bivdu før relevante vedtak; synliggjør konsekvensene for samisk kultur og næring.

5. Utvikle en ny fjord- og fiskeriforvaltningsmodell med utgangspunkt i Bivdus rettighetsavklaringer ovenfor Finnmarkskommisjonen vs. Tanafjorden, hvor en lokal høsting og verdiskaping kan prioriteres.

6. Overhold fjordlinjenes formål og avvikle kortvarige forskriftsåpninger som undergraver dette.

7. Forby skadelige impregneringsmidler i oppdrett og styrk beskyttelsen av korallrev og fjordøkosystemer.

8. Innfør innen utgangen av 2027, forbud mot dumping av gruveavfall i fjorder, med særlig vekt på Førdefjorden og Repparfjorden.

9. Innfør - innen 2030 - forbud mot åpne oppdrettsmerder i sjøsamiske områder.

10. Still krav om at minst 90 prosent av oppdrettsfôret bygger på norske ressurser høstet innenfor bærekraftige grenser.

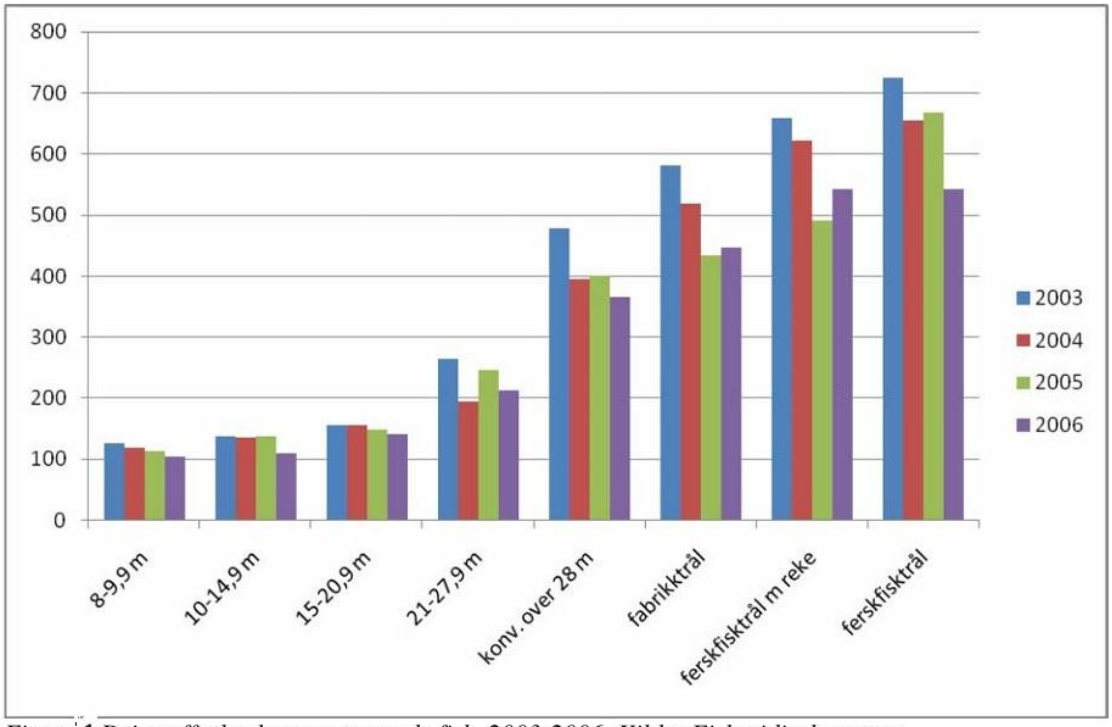
11. Styrk stedegen, tradisjonell høsting, tørrfiskproduksjon og arbeidet for UNESCO-anerkjennelse av tørrfisktradisjonene i sjøsamiske områder gjennom selvprodusentene som kulturbærere.

Vi ber om at disse kravene behandles samlet, og at Fiskeridirektoratet dokumenterer de miljømessige, samfunnsøkonomiske og sjøsamiske konsekvensene i kommende reguleringer.

Kilder og vedlegg

1. Bivdu: «Sak 30/2025 Eventuelt – Dagens situasjon krever et grønt skifte i fiskeriforvaltningen», datert 02.11.2025.
2. «Naturvernforbundets krav til reguleringsmøtet 2026», inkludert figurvedlegg.
3. Gunnar Album (2008), «Drivstoffsubsidier og CO_2-utslipp i fiskeflåten» (gjengitt som kilde i Naturvernforbundets vedlegg).

Vedlegg – figur 1

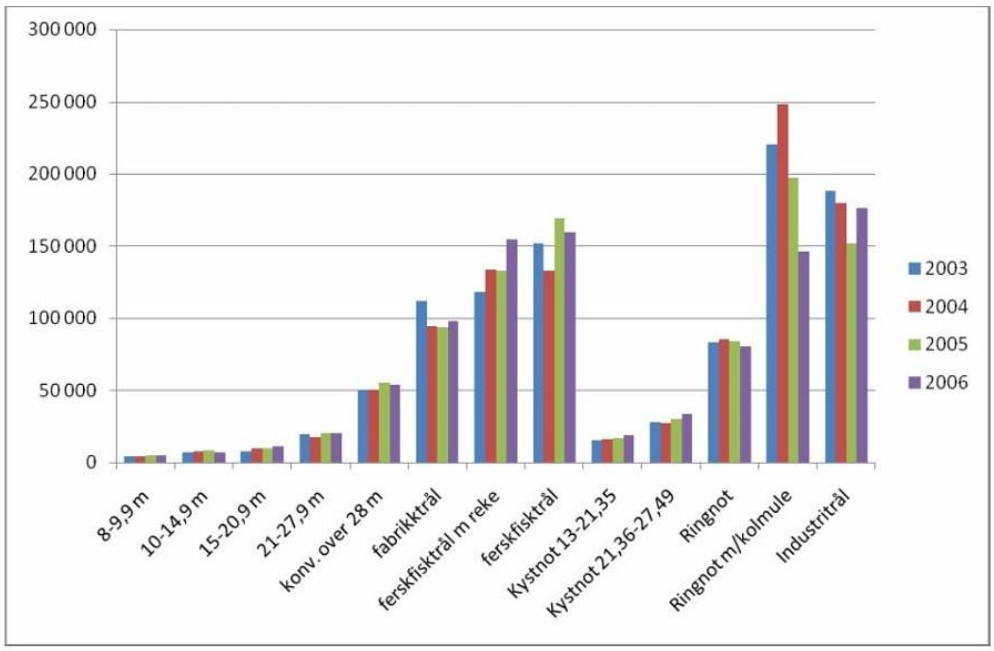
Figur 1 Drivstofforbruk per tonn torskefisk. 2003-2006. Kilde: Fiskeridirektoratets lønnsomhetsundersøkelse samt drivstoffpriser innhentet fra oljeselskaper og rederier.

Historisk drivstofforbruk per tonn torskefisk, 2003–2006. Kilde: Gunnar Album (2008), gjengitt i Naturvernforbundets dokument.

Vedlegg – figur 2

Det er også grunn til å merke seg forskjellen mellom subsidiene i flåtegrupper som konkurrerer mer direkte med hverandre om arbeidskraft og til dels også om kvoter. Den store kystflåten får dobbelt så store subsidier per tonn fisk som den minste kystflåten, og trålerne får rundt 40% mer enn havgående fartøy med konvensjonell redskap (autoline).

Gjennom naturlig avgang og gjennom strukturfondet er antall små fartøy kraftig redusert de siste årene. Fra 1995 til 2006 er antall fartøy under femten meter nesten halvert, mens antall kystfartøy over 21 meter har økt med 45%. Dette er fartøygrupper som konkurrerer med hverandre blant annet om mannskap og fiskefelt. Et årsverk i snurrevadflåten mottok i 2006 over fire ganger så mye i subsidier som et årsverk i flåten under 10 meter.

Figur 2: Drivstoffsubsidier per årsverk 2003-2005. Torskefiskeriene

Historiske drivstoffsubsidier i torskefiskeriene, 2003–2005. Kilde: Gunnar Album (2008), gjengitt i Naturvernforbundets dokument.